

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИЙ СТАТУС МИТНИХ ОРГАНІВ УКРАЇНИ: ПОНЯТТЯ ТА СТРУКТУРА

ТЕРЕЩУК Юрій Вікторович - кандидат юридичних наук, заступник начальника Буковинської митниці Держмитслужби

ORCID: 0009-0006-3082

УДК 342.9

DOI 10.32782/EP.2021.2.36

В даний час категорія «адміністративно-правовий статус митних органів» є загально-вживаною, проте аналіз робіт вчених-адміністративістів показує відсутність єдиного підходу до дослідження цієї категорії, що не тільки заважає теоретичному її осмисленню, а й породжує плутанину у науковій та навчальній літературі.

Стаття присвячена розгляду питань, що стосуються дослідження наукових підходів щодо поняття адміністративно-правового статусу митних органів, а також виокремлення його основних структурних елементів на основі аналізу теоретичних засад.

Обґрунтовано, що правовий статус митних органів визначає їх природу та місце у системі державно-владних відносин, їх права та прямі обов'язки щодо інших суб'єктів правовідносин.

Конкретний зміст адміністративно-правового статусу суб'єкта адміністративного права залежить від цілої низки факторів: виду діяльності, ставлення до державного механізму, місця в апараті державної влади, включеності до організаційної структури та ін.

Аргументовано, що адміністративно-правовий статус митних органів: визначає його місце у системі митних органів; відображає його призначення у системі митних органів шляхом визначення основних завдань та функцій діяльності; визначає компетенцію, тобто окреслює коло їх прав та обов'язків (адміністративних повноважень), необхідних для реалізації відповідних завдань та функцій

діяльності, закріплює певні методи та форми їх організації та діяльності.

На основі проведеного аналізу наукових підходів, автором відзначено складність адміністративно-правового статусу митних органів, обумовлену різноманітністю та різноплановістю виконуваних ними функцій.

Також, автором подано визначення поняття «адміністративно-правовий статус митних органів», а також виокремлено його структурні елементи.

Ключові слова: адміністративно-правовий статус, правовий статус, митні органи, структура, права, обов'язки.

Постановка проблеми

Загальновідомо, що адміністративно-правовий статус є основою діяльності будь-якого органу влади, до основних характеристик якого належать: його становище в ієрархії суб'єктів державної влади, питання підпорядкованості; цілі, завдання та функції органу; порядок його створення, напрями, форми та методи діяльності, і звичайно ж структура самого органу. Адміністративно-правовий статус індивідуалізує становище будь-якого суб'єкта державного управління, оскільки визначає не лише права і обов'язки, а й завдання, функції, організаційну структуру, структуру управління, форми відповідальності, компетенцію тощо.

У системі органів виконавчої влади особливе місце належить митним органам як адміністративним органам, як суб'єктам, які мають владні повноваження та здійснюють

митний контроль. Адміністративно-правовий статус митних органів має особливості як структурно-функціональної, так і інституційної властивостей.

Адміністративно-правовий статус митних органів визначається їх місцем та участю у загальній системі органів державної влади. Виходячи з розуміння виконавчої влади як діяльності, що полягає в практичній реалізації норм і положень Конституції України, законів та інших правових актів, можна зазначити, що митні органи здійснюють виконавчу та розпорядчу діяльність у галузі митної справи. Ця діяльність полягає у повсякденній практичній організації та здійсненні митної справи в країні.

Незважаючи на існуючі наукові здобутки в сфері даної проблематики, все-таки на сьогодні актуалізуються питання щодо визначення поняття адміністративно-правового статусу митних органів, а також виокремлення його основних структурних елементів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Науково-теоретичну базу для написання даної статті склали праці: В.Б. Авер'янов, О.О. Бандурка, О.В. Белькова, М.І. Горбач, Ш.Б. Давлатов, А.П. Даниленко, М.М. Добкін, М.Ю. Івчук, Н.В. Ільєва, І.А. Кабанова, А.Л. Калімбет, Т.О. Коломoeць, В. Комзюк, С.Л. Курило, У.І. Ляхович, О.М. Мельник, О.Є. Панфілов, А.В. Панчишин, А.М. Подоляка, С.П. Пономарьов, Д.В. Приймаченко, О.І. Ткачук, В.І. Фелик та ін.

Формулювання мети статті

Метою даної статті є дослідження наукових підходів щодо поняття адміністративно-правового статусу митних органів, а також на основі аналізу теоретичних засад виокремлення його основних структурних елементів.

Виклад основного матеріалу дослідження

Зростання ролі та значення зовнішньоекономічної діяльності та її важливого інструмента – митної справи обумовлює важливість дослідження адміністративно-пра-

вового статусу митних органів, що безпосередньо здійснюють митну справу.

Перш ніж перейти до визначення поняття та структури адміністративно-правового статусу митних органів, вважаємо за доцільне звернути увагу на загальні підходи щодо розуміння понять «правовий статус» та «адміністративно-правовий статус».

Реалізація мети наукового дослідження в рамках статті передбачає, перш за все, виявлення поняття «правовий статус» та «адміністративно-правовий статус», а також формулювання на цій основі визначення поняття «адміністративно-правовий статус митних органів» та виокремлення його основних структурних елементів.

В юридичній літературі поняття «правовий статус» трактується як система законодавчо встановлених та гарантованих державою прав, свобод, законних інтересів і обов'язків суб'єкта суспільних відносин [1, с. 366].

О. О. Бандурка у своїй роботі правовий статус органу державної влади визначає це сукупність його повноважень юридично-владного характеру, реалізація яких забезпечує виконання покладених на нього завдань [2, с. 23].

Натомість в загальному вигляді С.Л. Курило характеризує правовий статус як специфічну якісну характеристику (властивість), що визначає положення, становище суб'єкта в тій чи іншій системі суспільних, соціальних, економічних, політичних, міжнародних відносин тощо через правове (юридичне) встановлення його прав та обов'язків [3, с. 525].

У.І. Ляхович аргументує, що правовий статус потрібно розглядати як комплексну правову категорію, якою визначається правове становище будь-яких учасників правовідносин у суспільстві та державі, забезпечується реалізація та захист їх прав, свобод та законних інтересів [4, с.2].

У своєму дослідженні, О.В. Белькова зазначає, що поняття правовий статус слід розглядати через призму правовідносин, в яких бере участь особа, адже лише під час виконання певних дій по реалізації наданих їй можливостей, особа реалізує свій статус як суб'єкта правовідносин. Тобто правовий

статус, як відзначає науковець, є системою соціально припустимих, нормативно закріплених та гарантованих авторитетом держави можливостей особи як суб'єкта правовідносин [5, с. 11-12].

О.В. Зайчук та Н.М. Оніщенко трактують правовий статус, як «систему законодавчо встановлених та гарантованих державою прав, свобод, законних інтересів та обов'язків суб'єкта суспільних відносин. До характерних ознак правового статусу вчені відносять: універсальність (він поширюється на всіх суб'єктів); індивідуальність (він відображає індивідуальні особливості людини та її реальне становище у суспільних відносинах); взаємозв'язок із іншими компонентами та системність» [1, с.366].

Науковець А.В. Панчишин, через встановлення прав та обов'язків, гарантій реалізації останніх визначає правовий статус як основоположні принципи взаємодії суб'єктів правовідносин, місце конкретного суб'єкта в суспільстві. До того ж правовий статус є стабільним та системним, тобто, з однієї сторони, надає гарантії реалізації прав суб'єктам правовідносин, а з іншої – запобігає зловживанню даними правами [6, с. 97].

Слушною видається і твердження Н.В. Ільєвої, яка зазначає, що наділяючи державні органи та їх посадових осіб певним правовим статусом, держава створює реальні умови для реалізації повноважень, наданих органу. Враховуючи це, розв'язанню існуючих проблем організації та діяльності такого органу завжди повинне сприяти вдосконалення його статусу, і як наслідок, покращанню діяльності певного державного органу та його посадових осіб [7, с. 152].

О.І. Ткачук, здійснивши аналіз у своєму дослідженні загальнотеоретичних поглядів на правовий статус, «відносить до правового статусу посадових осіб митних органів такі особливості: їхня діяльність підпорядкована виконанню таких завдань і має офіційний характер; виникає у зв'язку із заміщенням державної посади, яка є базою для визначення його елементів; приймають присягу або урочисте зобов'язання посадових осіб митної служби України; посадові особи виконують покладені на них завдання від

імені держави та за її дорученням; їм присвоюються спеціальні звання; їхні права та обов'язки встановлюються у межах компетенції митних органів, оскільки права одночасно є обов'язками, оскільки вони використовуються в інтересах служби, а обов'язки – правами, бо інакше обов'язки неможливо буде здійснити; законні вимоги посадових осіб митних органів повинні виконуватися усіма, кому вони адресовані, про що прямо вказано в законодавчих актах; на них поширюється дія Дисциплінарного статуту та Положення про порядок і умови проходження служби в митних органах України; повинні дотримуватись установлених обмежень з метою ефективності службової діяльності; несуть підвищену юридичну відповідальність як за власні дії, так і за дії (бездіяльність) підлеглих їм осіб; для них передбачені певні соціальні та матеріально-побутові гарантії» [8, с. 10].

Отже, правовий статус слід розуміти, як встановлене нормами права правове становище його суб'єктів, сукупність їх прав та обов'язків.

У принципі термін «правовий статус» слід розглядати як складний правовий інститут, що характеризує учасника правовідносин в якості самостійного суб'єкта права, розкриває його можливості, межі та особливості взаємодії з іншими суб'єктами. Тобто, правовий статус являє собою сукупність сутнісних ознак, іманентно притаманних даному суб'єкту як учаснику правовідносин.

Правовий статус митних органів визначає їх природу та місце у системі державно-владних відносин, їх права та прямі обов'язки щодо інших суб'єктів правовідносин.

В свою чергу, не менш детально вченими аналізується поняття та структура адміністративно-правового статусу.

Так, В.Б. Авер'янов зазначає, що поняття адміністративно-правового статусу охоплює комплекс конкретно визначених суб'єктивних прав та обов'язків, що закріплені за відповідним суб'єктом на підставі норм адміністративного права, тобто необхідною ознакою набуття особою адміністративно-правового статусу є наявність у неї конкретних суб'єктивних прав і обов'язків,

які реалізуються даною особою як в адміністративних правовідносинах, так і поза ними. Також, науковцем розмежовано поняття адміністративна правосуб'єктність і адміністративно-правовий статус. Тобто, коли мова йде про потенційну здатність суб'єкта адміністративного права мати певні права і виконувати обов'язки, то увага спрямовано на його адміністративну правосуб'єктність, а коли мова йде про наявні у даного суб'єкта права й обов'язки, то вбачають адміністративно-правовий статус [9, с. 194].

Подібне твердження підтримує і Т.О. Коломоєць, яка зазначає, що «адміністративно-правовий статус представляє собою сукупність суб'єктивних прав та обов'язків закріплених нормами адміністративного права за певним органом. Водночас обов'язковою ознакою набуття суб'єктом адміністративно-правового статусу є наявність у нього конкретних суб'єктивних прав і обов'язків, що реалізуються у рамках як адміністративних правовідносин, так і поза ними» [10, с. 64].

Разом з тим, В.І. Феликс звертає увагу на те, що «адміністративно-правовий статус» є комплексною правовою категорією, яка на теоретичному рівні відображає становище певного суб'єкта в системі правових відносин. До того ж, на законодавчому рівні виражається через визначення мети та завдань діяльності відповідного суб'єкта, його прав та обов'язків, а також інших елементів адміністративно-правового статусу, а на практичному рівні – у здійсненні відповідним суб'єктом (у випадку публічного суб'єкта правовідносин) своїх повноважень [11, с. 187].

Адміністративно-правовий статус, як зазначають О.Є. Панфілов та А.Л. Калімбет, являє собою «сукупність конкретно визначених суб'єктивних прав і обов'язків, які закріплюються за відповідним суб'єктом визначеними нормативно-правовими актами та гарантовані державою» [12, с. 82].

Тобто, конкретний зміст адміністративно-правового статусу суб'єкта адміністративного права залежить від цілої низки факторів: виду діяльності, ставлення до державного механізму, місця в апараті державної влади, включеності до організаційної структури та ін.

Адміністративно-правовий статус – це сукупність прав і обов'язків певного суб'єкта, закріплених за ним нормами адміністративного права.

В свою чергу, досліджуючи питання адміністративно-правового статусу митних органів, Д.В. Приймаченко робить висновок про те, що в системі органів виконавчої влади вагоме місце належить митним органам, що визначається метою їх створення, функціонування та характером виконуваних завдань і функцій [13, с. 7].

Слід відзначити, що адміністративно-правовий статус митних органів знаходить своє вираження у взаємовідносинах в системі митних органів, які ґрунтуються на принципі поєднання централізації та децентралізації – коли вищестоящому органу підпорядковується кожен нижчестоящий митний орган. Сукупність усіх митних органів, організацій та установ є складним та розгалуженим механізмом, яким забезпечується вирішення багатьох завдань.

У своїй роботі В. Комзюк пропонує поняття адміністративно-правового статусу митних органів визначати як комплекс адміністративних прав та обов'язків, що надані митним органам для виконання ними діяльності пов'язаної з практичним здійсненням заходів, які спрямовані на виконання митної політики держави, та організацією й функціонуванням усієї системи митних органів [14, с. 27].

Окремі науковці надають у своїх роботах визначення поняття адміністративно-правовий статус працівника митних органів.

Так, О.М. Мельник визначає адміністративно-правовий статус працівника митних органів, як «систему закріплених у нормативно-правових актах ознак, які окреслюють його роль, місце та призначення у системі правовідносин, вказують на його відмінність від інших суб'єктів та порядок взаємовідносин між ними [15, с. 187].

Під адміністративно-правовим статусом працівника митної служби, на думку Ш.Б. Давлатова, слід розуміти сукупність його прав, обов'язків, правових обмежень, гарантій діяльності та юридичної відповідальності [16, с. 31].

Таким чином, під впливом розвитку зовнішньоекономічних відносин система митних органів як суб'єкт управління змінюється, удосконалюється, трансформується з метою максимальної відповідності контрольованій системі. У зв'язку з цим слід визнати складність адміністративно-правового статусу митних органів, обумовлену різноманітністю та різноплановістю виконуваних ними функцій. Специфіка адміністративно-правового статусу митних органів визначає вектор оптимізації структурної організації митних органів у системі органів виконавчої влади.

Митні органи наділяються цілою низкою різноманітних управлінських та організаційних функцій, що сприяють вирішенню поставлених перед ними завдань та досягненню певних цілей у сфері митної політики.

Окрім того, адміністративно-правовий статус є структурованим, але на відміну від статусу суб'єкта в праві загалом, до складових елементів відносяться не лише права та обов'язки.

Так, Л.Р. Біла-Тіунова, аналізуючи адміністративно-правовий статус громадянина України робить висновок, що він є багатовимірною і складно-елементною категорією, яку складає: «галузевий статус у межах адміністративного права (з врахуванням особливостей галузі права, що складається з визначених елементів); спеціальний статус у межах адміністративного права (який складається з конкретно визначених елементів), що у своїй сукупності утворюють єдиний та неподільний адміністративно-правовий статус громадянина України» [17, с. 67-68].

Слід зазначити, що структура адміністративно-правового статусу митних органів передбачає наявність відповідних елементів, дослідження та встановлення сутності яких є необхідним для визначення адміністративно-правового статусу митних органів загалом.

Що стосується питання структури адміністративно-правового статусу митних органів, то науковці О. Гумін та Є. Пряхін до елементів адміністративно-правового статусу відносять правосуб'єктність, права,

обов'язки та юридичну відповідальність [18, с. 36].

Адміністративно-правовий статус як комплексне явище розглядає і дослідник М. Добкін, що, складається з декількох складників, які ґрунтуються на правах та обов'язках. За твердженням науковця найбільш правильним та повним буде виділення прав, обов'язків, гарантій і відповідальності суб'єктів права як елементів адміністративно-правового статусу [19, с. 13].

У своєму дослідженні А.М. Подоляка пропонує такі структурні елементи адміністративно-правового статусу керівника як посадової особи органу виконавчої влади: права, обов'язки, особливості юридичної відповідальності, які обумовлюються специфікою повноважень керівника органу виконавчої влади, становищем посади керівника у системі управління [20, с. 10].

Науковець М.Ю. Івчук у своїй праці наголошує, що елементами адміністративно-правового статусу є: компетенція; юридично закріплені цілі, завдання та функції; організаційно-структурний компонент (законодавче регулювання порядку утворення (призначення, обрання), легалізації, реорганізації, ліквідації, підпорядкованості, установа та зміни внутрішньо-організаційної структури, право на організаційне самовизначення, процедури діяльності тощо); відповідальність [21, с. 40].

До структури адміністративно-правового статусу суб'єктів митних правовідносин І.А. Кабанова пропонує віднести такі: «повноваження, права та обов'язки (для фізичних осіб, резидентів, нерезидентів, декларантів, повіреного, перевізника), юридичну відповідальність та юридичні гарантії суб'єктів митних правовідносин, а також завдання та функції, мету створення та особливості функціонально-організаційної побудови» [22, с. 144].

Водночас М.І. Горбач у своїй роботі пропонує елементи адміністративно-правового статусу класифікувати на такі види: основні елементи (права та обов'язки), додаткові елементи (правосуб'єктність, правове становище, гарантія, повноваження, компетенція, юридичне явище, адміністративно-правова відповідальність) та спеціальні

елементи (всі елементи, що характеризують певний окремий суб'єкт адміністративного права) [23, с. 135].

До структурних елементів адміністративно-правового статусу органу публічної адміністрації, А.П. Даниленко відносить цільовий блок (мета, завдання, функції та принципи діяльності), структурно-організаційний блок (порядок створення, реорганізація, ліквідація, організаційна побудова, порядок взаємодії та координації, лінійна та функціональна підпорядкованість) та компетенційний блок (права і обов'язки) [24, с. 190].

Схожим чином визначає структуру адміністративно-правового статусу у своєму дослідженні і О.В. Пономарьов, який виокремлює такі складники, як: «1) цільовий блок, до якого належить мета, завдання, функції і принципи діяльності; 2) структурно-організаційний блок, що включає норми, які регламентують структуру, лінійну та функціональну підпорядкованість; 3) компетенція, що включає предмети відання та повноваження у сфері здійснення контролю за додержанням законодавства; 4) юридична відповідальність посадових та службових осіб» [25, с. 51].

Таким чином, слід зазначити, що у сучасній юридичній науці сьогодні немає єдиного підходу до визначення структури адміністративно-правового статусу митних органів.

До елементів (структури) адміністративно-правового статусу митних органів слід віднести: компетенцію, яка включає в себе повноваження, принципи діяльності, юридичні гарантії та юридичну відповідальність.

Висновки

Отже, адміністративно-правовий статус митних органів: визначає його місце у системі митних органів; відображає його призначення у системі митних органів шляхом визначення основних завдань та функцій діяльності; визначає компетенцію, тобто окреслює коло їх прав та обов'язків (адміністративних повноважень), необхідних для реалізації відповідних завдань та функцій діяльності, закріплює певні методи та форми їх організації та діяльності.

На наш погляд, адміністративно-правовий статус митних органів – це закріплена нормами адміністративного права сукупність повноважень даних органів, що визначають їх місце та значення у системі митних органів, організаційно-структурну побудову, а також гарантії реалізації закріплених законодавством прав та обов'язків митних органів, відповідальність, гарантії їх діяльності та характер взаємовідносин з іншими суб'єктами.

Характер та зміст адміністративно-правового статусу митних органів безпосередньо залежить від нормативно встановлених цілей, функцій та задач, а також специфіки діяльності. Основу правового статусу складають права, обов'язки та відповідальність, які регулюються адміністративно-правовими нормами.

Аналіз змісту адміністративно-правового статусу митних органів в Україні показує, що він відображає становище окремо взятого митного органу в системі митних органів загалом.

Гарантіями забезпечення ефективного виконання завдань митними органами можуть бути радикальні зміни, що відповідають вимогам часу, направлені не лише на покращення форм і методів діяльності митних органів, але і на визначення їх адміністративно-правового статусу.

До структурних елементів адміністративно-правового статусу митних органів слід віднести: мета створення, завдання та функції; компетенція та повноваження (права та обов'язки в галузі митної справи); організаційна структура митного органу; юридична відповідальність посадових осіб митних органів; принципи та гарантії їх діяльності.

Література

1. Теорія держави і права: Академічний курс: підручник. Н. М. Оніщенко, О. В. Зайчук. Київ: Юрінком Інтер. 2008. 688 с.
2. Бандурка О. О. Державна податкова служба в Україні: система, правовий статус, модернізація. Харків: Вид-во Нац. ун-ту внутр. Справ. 2004. 234 с.
3. Курило С. Л. Адміністративно-правовий статус органів внутрішніх справ як

суб'єкта взаємодії з органами місцевої влади з питань забезпечення громадської безпеки та громадського порядку. *Форум права*. 2012. № 1. С. 523-526.

4. Ляхович У. І. Організаційно-правове забезпечення реалізації адміністративно-правового статусу державного службовця: дис... канд. юрид. наук: спец. 12.00.07. К. 2008. 198 с.

5. Белькова О. В. Правовий статус свідка в кримінальному процесі України: дис... канд. юрид. наук: спец. 12.00.07. Харків: Харківський національний університет внутрішніх справ. 2005. 223 с.

6. Панчишин А. В. Поняття, ознаки та структура категорії «правовий статус». *Часопис Київського університету права*. 2010. № 2. С. 95-98.

7. Ільєва Н. В. Щодо визначення правового статусу нотаріату в Україні. *Форум права*. 2010. № 3. С. 152-156.

8. Ткачук О. І. Правовий статус посадових осіб працівників митної служби України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.01. Київ. 2008. 21 с.

9. Авер'янов В. Б. Адміністративне право України. Академічний курс: підручник: у 2 т. Т. 1. Загальна частина. Київ: Юридична думка. 2003. 584 с.

10. Коломоець Т. О. Адміністративне право. Академічний курс: підручник. К.: Юрінком Інтер. 2011. 576с.

11. Фелик В. І. Особливості адміністративно-правового статусу Національної поліції України як суб'єкта профілактичної діяльності. *Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ*. 2016. № 3. С. 181-189.

12. Панфілов О. Є., Калімбет А. Л. Адміністративно-правовий статус Кабінету Міністрів України: характеристика поняття та змісту. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2021. Випуск 2(37). С. 79-83.

13. Приймаченко Д. В. Адміністративна діяльність митних органів у сфері реалізації митної політики держави: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра юр. наук: спеціальність: 12.00.07. Ірпінь. 2007. 40 с.

14. Комзюк В. Поняття та структура адміністративно-правового статусу митних органів. *Вісник Київського національного уні-*

верситету імені Тараса Шевченка. Юридичні науки. 2013. № 95. С. 25-28.

15. Мельник О. М. Адміністративно-правовий статус посадової особи працівника митної служби України : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Ірпінь. 2011. 213с.

16. Давлатов Ш. Б. Проблеми визначення сутності статусу посадової особи митної служби України. *Правова позиція*. 2021. № 1 (30). С. 28-31.

17. Біла-Тіунова Л. П. Адміністративно-правовий статус громадянина України. *Juris Europensis Scientia*. 2020. Випуск 3. С.64-68.

18. Гумін О., Пряхін Є. Адміністративно-правовий статус особи: поняття та структура. *Наше право*. 2014. № 5. С. 35-37.

19. Добкін М. М. Адміністративно-правовий статус виконавчих органів міських рад: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.07. Київ. 2009. 26 с.

20. Подоляка А. М. Адміністративно-правовий статус Державної автомобільної інспекції МВС України : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 «Теорія управління; адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право». Національний університет внутрішніх справ. Харків. 2004. 19 с.

21. Івчук М. Ю. Адміністративно-правовий статус органів прокуратури України: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. Київ. 2011. 180 с.

22. Кабанова І. А. Структура адміністративно-правового статусу суб'єктів митних правовідносин. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2017. Випуск 1(16). Том 3. С. 142-145.

23. Горбач М. І. Класифікація елементів адміністративно-правового статусу суб'єктів адміністративного права. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2016. Випуск 2. Ч. 2. С. 129-136.

24. Даниленко А. П. Поняття та структура адміністративно-правового статусу органів місцевого самоврядування: теоретико-правовий аспект. *Право і суспільство*. 2013. № 6. С. 187-190.

25. Пономарьов С. П. Адміністративно-правове забезпечення діяльності сектору безпеки і оборони України: дис. ... доктор. юрид. наук : 12.00.07. Харків. 2018. 506 с.

**ADMINISTRATIVE AND LEGAL
STATUS OF CUSTOMS AUTHORITIES OF
UKRAINE: CONCEPT AND STRUCTURE**

Currently, the category «administrative-legal status of customs bodies» is widely used, but the analysis of the works of administrative scientists shows the lack of a unified approach to the study of this category, which not only hinders its theoretical understanding, but also creates confusion in scientific and educational literature.

The article is devoted to the consideration of issues related to the study of scientific approaches to the concept of the administrative-legal status of customs bodies, as well as the identification of its main structural elements based on the analysis of theoretical foundations.

It is substantiated that the legal status of customs bodies determines their nature and place in the system of state-authority relations, their rights and direct obligations in relation to other subjects of legal relations.

The specific content of the administrative-legal status of a subject of administrative law depends on a

number of factors: type of activity, attitude to the state mechanism, place in the apparatus of state power, inclusion in the organizational structure, etc.

It is argued that the administrative and legal status of customs bodies: determines its place in the system of customs bodies; reflects its purpose in the system of customs authorities by defining the main tasks and functions of activity; determines the competence, i.e. outlines the scope of their rights and duties (administrative powers) necessary for the implementation of the relevant tasks and functions of activity, establishes certain methods and forms of their organization and activity.

Based on the analysis of scientific approaches, the author noted the complexity of the administrative and legal status of customs bodies, due to the diversity and variety of functions performed by them.

Also, the author provides a definition of the concept of «administrative and legal status of customs authorities», as well as singles out its structural elements.

Keywords: *administrative and legal status, legal status, customs authorities, structure, rights, duties.*